

Tilsyn med landbaserte virksomheter i 2017

Miljødirektoratet og fylkesmannen gjennomførte 750 tilsyn av landbaserte virksomheter i 2017. Det ble avdekket brudd på regelverket ved ca. 75 prosent av tilsynene.

Tabellen under oppsummerer hvordan industritilsynene fordeler seg på ansvarlig myndighet og tilsynsform.

Tilsyn	Totalt	Revisjoner	Inspeksjoner	Utrykningsinspeksjoner
Samlet	751	60	673	18
Miljødirektoratet	122	35	83	4
Fylkesmannen	629	25	590	14

Tilsynet er risikobasert, noe som betyr at hyppighet og omfang avhenger av virksomhetens potensiale for påvirkning av det ytre miljøet. Virksomheter med størst risiko vil få tilsyn hyppigst, mens virksomheter med lavere risiko får sjeldnere og mindre omfattende tilsyn

Faktaboks: Industritilsyn i 2017

Produsenter av metaller, legeringer, mineraler og papir og cellulose, raffinerier, kjemisk industri, skipsverft, næringsmiddelindustri, farmasøytisk industri, behandlingsanlegg for farlig avfall støperier, avløpsanlegg, bilvaskeanlegg, bilverksteder, fiskeoppdrettsanlegg, pukkverk, bergverk, avfallssorteringsanlegg, avfallsmottak, asfaltverk, vaskerier og renserier og mange andre

Aksjoner overfor spesifikke industribransjer

I 2017 hadde Miljødirektoratet flere aksjoner rettet mot aluminiumverk, tanklagring av farlige kjemikalier, manganverk og behandlingsanlegg for farlig avfall.

Fylkesmannen og Miljødirektoratet gjennomførte tilsynsaksjoner av akvakulturnæringen, asfaltverk og store samferdselsutbyggingsprosjekter.

I tillegg ble det ført tilsyn med kommunenes myndighetsutøvelse på området forsøpling.

Enkelte bedringer, men fortsatt mange brudd

Virksomhetenes måleprogram som ligger til grunn for å bestemme utslippene til luft og vann, har vært et fokusområde på våre tilsyn de seneste årene. Vi avdekker fortsatt avvik når det gjelder måleprogram, men vår erfaring er at virksomhetenes måleprogram blir gradvis bedre og at vi stadig sjeldnere avdekker store mangler.

Vi avdekket brudd på miljøregelverket ved 75 prosent av tilsynene. Ved 8 prosent av tilsynene ble bruddene ansett å være så alvorlige at vi vurderte ulike reaksjoner og spesiell oppfølging av virksomheten.

Dette er på samme nivå som de siste årene. De fleste alvorlige avvikene var knyttet til mangelfulle risikovurderinger og avfallshåndtering.

Miljødirektoratet er ikke tilfreds med at vi avdekker såpass mange alvorlige brudd på miljøregelverket. Men selv om vi avdekker for mange brudd, mener vi tilsynet av industrien har effekt og fører til bedre etterlevelse av miljøregelverket.

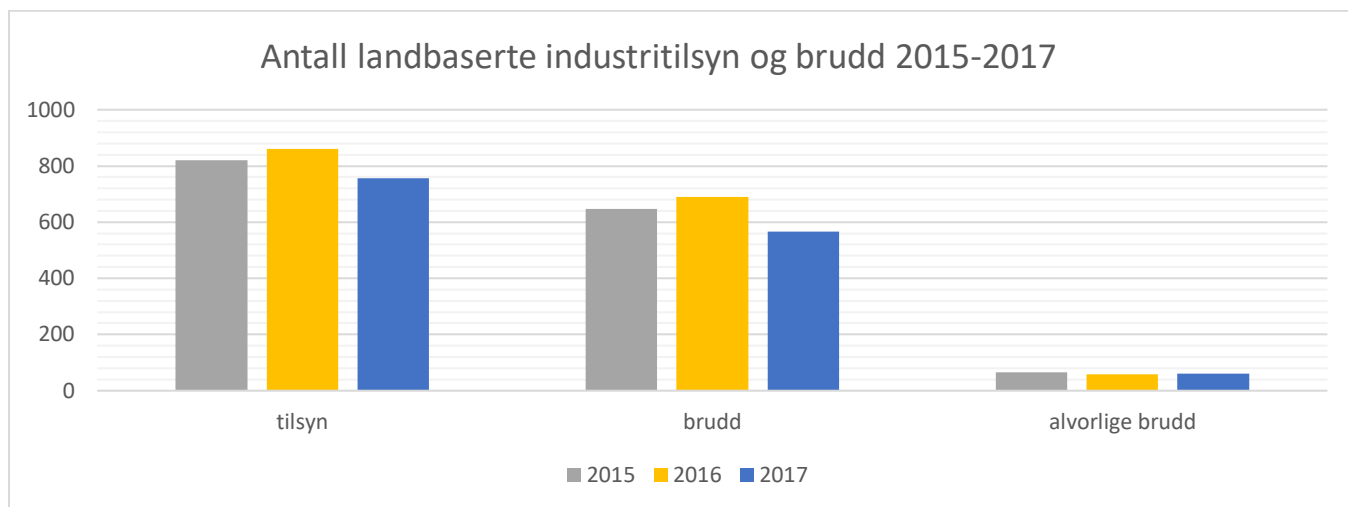
Der vi før avdekket for eksempel manglende systemer for å sikre etterlevelse, avdekker vi nå i større grad mindre regelverksbrudd. Vi ser også på oppfølgende tilsyn hos samme virksomhet at de i all hovedsak har rettet opp bruddene vi påpeker i tilsynsrapportene.

Vi har et risikobaserte tilsyn og bruker mest ressurser på virksomheter og tema vi vurderer har høy sannsynlighet for brudd og der konsekvensene ved brudd er stor. Dette medfører at vi avdekker en høy andel brudd også over tid, men da i hovedsak på ulike temaer og virksomheter.

Der vi avdekker alvorlige brudd på regelverket, har vi en streng og grundig oppfølging av virksomheten. Vi varsler tvangsmulkt og gjennomfører nytt tilsyn for å sikre at virksomheten retter opp brudd.

De mest alvorlige tilfellene blir anmeldt til politiet. Spesielt alvorlige brudd kan bli fulgt opp med varsel om stans og trekking av tillatelse til drift.

I 2017 har vi også kalt ledelsen i flere virksomheter inn til møte med oss for å sikre at de retter opp bruddene som ble avdekket i våre tilsyn.

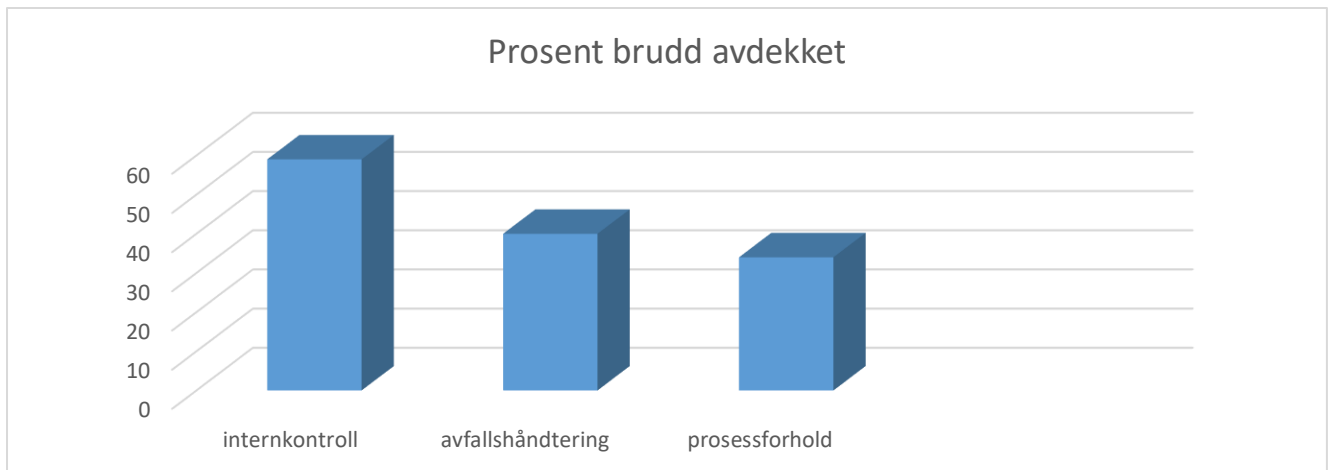
Antall industritilsyn og brudd fra 2015 til 2017. Andre tall for 2015 og 2016 sammenlignet med fjorårets rapport da grunnlaget for hvilke bedrifter som inngår i beregningsgrunnlaget er endret.

I 2017 avdekket vi flest brudd knyttet til virksomhetenes styring av aktiviteter og system for internkontroll. I dette ligger blant annet om og hvordan virksomhetene har risikovurdert sine aktiviteter, hvordan de kan dokumentere at de driver innenfor krav i regelverket, og at de har etablerte rutiner og prosedyrer for de viktigste aktiviteter som har eller kan ha betydning for miljøforholdene.

Dette gjelder for eksempel tanklagring og håndtering av kjemikalier og avfall. På dette området ble det funnet brudd i 59 prosent av kontrollene.

I 40 prosent av kontrollene var det brudd knyttet til håndtering av avfall og farlig avfall. I 37 prosent var det brudd knyttet til forhold som drift og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr.

Våre erfaringer er at mange av bruddene kunne ha vært unngått dersom virksomhetene hadde hatt mer kunnskap om regelverket og ledelsen hadde hatt disse forholdene regelmessig på dagsorden.

Temaene med flest avvik i 2017. Angitt som prosentandel av kontrollene hvor det ble avdekket brudd på regelverket.

Kontroll med storulykkevirksomheter

Formålet med storulykkeforskriften er å forebygge storulykker der farlige kjemikalier inngår og begrense konsekvensene av slike ulykker for mennesker, miljø og materielle verdier. Virksomheter som oppbevarer farlige kjemikalier over nærmere angitte mengder, er omfattet av forskriften.

Tema i 2017 var vedlikehold. For sikkerhetsrapportpliktige virksomheter som hadde tilsyn for første gang, var også risikovurdering obligatorisk tema. I tillegg var det oppfølging av forrige storulykkes tilsyn. Ved konserntilsyn føres tilsyn med hovedkontoret og verifikasjoner utføres ved underliggende anlegg.

Miljødirektoratet gjennomførte i 2017 tilsyn av 20 storulykkevirksomheter, hvorav ett var konserntilsyn.

Vi avdekket brudd ved 15 av 20 virksomheter. Ingen alvorlige avvik ble avdekket. Det ble avdekket brudd på tema vedlikehold ved 75 prosent av virksomhetene og på tema miljørisikovurdering hos 30 prosent av virksomheten. Det ble også avdekket manglende strategidokument og mangelfull informasjon til allmenheten.

Tankaksjon 2017

1. januar 2014 trådte forurensningsforskriftens kapittel 18 om tanklagring i kraft (*Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall, tankforskriften*).

Miljødirektoratet gjennomførte i 2017 en tilsynsaksjon av mellomstore og mindre tankanlegg, som primært var lokalisert i Nord-Norge. Det har i tidligere år, både før og etter at de nye kravene ble gjeldene, vært gjennomført tilsyn av tankanlegg.

I 2016 ble det gjennomført en landsdekkende tilsynsaksjon sammen med fylkesmannen. Tilsynet har tidligere primært vært rettet mot de største anleggene og i hovedsak anlegg lokalisert på Østlandet og Vestlandet.

I 2017 ble det gjennomført 9 tilsyn, alle som dagsinspeksjoner. Det var viktig å få et inntrykk av hvor godt små og mellomstore tankanlegg kjenner til forskriftskravene og i hvilken grad kravene er implementert og iverksatt på anleggene.

Resultatet fra de gjennomførte kontrollene viser i store trekk det samme bilde som vi så i aksjonen i 2016. Flere aktører kjenner ikke til kravene i tankforskriften og mange har ikke

har fulgt opp kravene på en tilfredsstillende måte. Det ble avdekket mange brudd både når det gjelder manglende eller mangelfulle miljørisikovurderinger og tilfredsstillende vedlikehold.

Vi vil følge opp bransjen med nye tilsyn også i årene framover.

Aluminiumaksjon 2017

Det ble gjennomført grundige revisjoner av alle de syv aluminiumsverkene i 2017. Forrige aksjon mot aluminiumsverkene var i 2014.

Resultatene fra aksjonen viser en positiv utvikling når det gjelder temaet måleprogram sammenlignet med 2014. Imidlertid ble det fortsatt avdekket mange brudd når det gjelder styringssystem og avfallshåndtering.

I tillegg ble det avdekket mange funn under temaet f-gasser som benyttes i kulde/klimaanleggeanlegg, et tema vi ikke har kontrollert i denne bransjen tidligere.

Kontrollerer fluorholdige gasser (f-gasser)

Det ble i 2017 gjennomført 48 inspeksjoner og revisjoner av anleggseiere hvor f-gassforordningen var tema. Det ble avdekket brudd på regelverket hos en stor andel av virksomhetene.

Miljødirektoratet vil fortsette å inkludere tilsyn med forordningen i de aller fleste industri- og offshoretilsyn. Mer informasjon om resultatene fra tilsyn med f-gassforordningen er gitt i egen oppsummering.